

IV Pomorskie Forum Przedsiębiorczości

Gdynia

12 marca 2009

Pomoc państwa dla przedsiębiorstw w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego

Dr Anna Jarosz-Friis

Komisja Europejska, DG ds. Konkurencji, COMP 03

Opinie wyrażone są osobiste i nie wiążą prawnie Komisji
Europejskiej

Aktualna sytuacja

- Kryzys sektora finansowego dotyka sferę gospodarki realnej – przedsiębiorstwa i stanowiska pracy.
 - Banki stronią od ryzyka → zmniejszenie dostępności kredytów.
 - Negatywny wpływ na przedsiębiorstwa w perspektywie krótko- i średnioterminowej, a w dłuższym okresie również na inwestycje
- Możliwość dodatkowego wsparcia ze środków publicznych

Komunikat Komisji

- Komunikat Komisji – *Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (Dz. Urz. UE Nr C 16 z 22.01.2009 ze zm.)*

Cele Komunikatu

- część "*Europejskiego planu naprawy gospodarczej*"
- ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do środków finansowych →
→ umożliwienie kontynuowania działalności i inwestycji
- dotyczy pomocy państwa = środki krajowe, nie fundusze unijne

Główne zasady zawarte w Komunikacie (1)

- Wskazuje na istniejące instrumenty wsparcia:
 - Pomoc inwestycyjna w ramach programów rozwoju regionalnego, współfinansowana z unijnych funduszy strukturalnych; gm1
 - Pomoc na szkolenia, ratunek i restrukturyzacje, badania i rozwój, dostępność do kapitału podwyższonego ryzyka...
- Zakłócenia konkurencji a przetrwanie kryzysu (zróżnicowane możliwości finansowe państw członkowskich) → pomoc ograniczona w czasie i wielkości oraz prosta w zastosowaniu

Slajd 5

gm1

gutkowska; 2009-03-06

Główne zasady zawarte w Komunikacie (2)

- Proponuje dodatkowe tymczasowe środki oparte na art. 87 ust. 3 lit. b TWE (do 31.12.2010);
- Ma zastosowanie do wszystkich sektorów, zarówno MŚP jak i dużych przedsiębiorstw,...
- ...które "nie są zagrożone" = ich trudności wynikają z kryzysu płynności sektora finansowego, a nie z ich słabości strukturalnych (złe zarządzanie, wysokie koszty, itp.)

Środki pomocowe

- Pomoc ograniczona do 500 000 EUR,
- Pomoc w formie gwarancji,
- Pomoc w formie dopłaty do oprocentowania,
- Pomoc na wytwarzanie produktów ekologicznych,
- Inne instrumenty:
 - Tymczasowe przystosowanie pomocy państwa na wspieranie kapitału podwyższonego ryzyka
 - Tymczasowe przystosowanie pomocy państwa w formie ubezpieczeń krótkoterminowych kredytów eksportowych

Pomoc udzielona zgodnie z Komunikatem

PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE	NR DECYZJI	DATA PODJĘCIA DECYZJI PRZEZ KOMISJĘ
POMOC NIE PRZEKRACZAJĄCA 500 000 EUR		
Niemcy	N 668/2008	30.12.2008
Portugalia	N 13/2009	19.01.2009
Francja	N 7/2009	19.01.2009
Wielka Brytania	N 43/2009	4.02.2009
Węgry	N 77/2009	24.02.2009
Luksemburg	N 99/2009	26.02.2009
POMOC W FORMIE GWARANCJI		
Wielka Brytania	N 71/2009	27.02.2009
Francja	N 23/2009	27.02.2009
Niemcy	N 27/2009	27.02.2009

Pomoc udzielona zgodnie z Komunikatem

PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE	NR DECYZJI	DATA PODJĘCIA DECYZJI PRZEZ KOMISJĘ
POMOC W FORMIE DOPLAT DO OPROCENTOWANIA		
Niemcy	N 38/2009	19.12.2009
Niemcy	N 661/2008	30.12.2008
Francja	N 15/2009	4.02.2009
Węgry	N 78/2009	24.02.2009
POMOC NA WYTWARZANIE PRODUKTÓW EKOLOGICZNYCH		
Francja	N 11/2009	3.02.2009
Wielka Brytania	N 72/2009	27.02.2009
POMOC W CELU ZAPEWNIENIA KAPITAŁU PODWYŻSZONEGO RYZYKA		
Niemcy	N 39/2009	3.02.2009
POMOC W FORMIE KRÓTKOTERMINOWEGO UBEZPIECZENIA KREDYTÓW EKSPORTOWYCH		
Niemcy	N 65/2009	13.02.2009

Pomoc ograniczona do 500 000 EUR

- Nowy rodzaj pomocy - 500 000 EUR dla 1 przedsiębiorcy (nie stanowi podwyższenia progu *de minimis* = 200 000 EUR/3lata)
- Pomoc może być udzielana do 31.12.2010 r.
- Przed udzieleniem, państwo członkowskie musi sprawdzić, czy planowana pomoc wraz z pomocą *de minimis* otrzymaną przez przedsiębiorcę nie przekroczy progu 500 000 EUR w okresie 1.01.2008 - 31.12.2010.

Pomoc ograniczona do 500 000 EUR

- Możliwa jedynie w ramach programów pomocowych
- Nie dotyczy przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorze rybołówstwa oraz niektórych rodzajów działalności w sektorze rolnym (ale ma zastosowanie do sektora transportu)
- Nie ma zastosowania do pomocy eksportowej oraz pomocy faworyzującej produkty krajowe względem produktów przywożonych
- Ma zastosowanie do przedsiębiorstw, które nie były zagrożone w dniu 1 lipca 2008 r.

Definicja przedsiębiorstwa zagrożonego

MŚP uważa się za zagrożone, jeżeli:

gm3

- 1) **dla Sp. z o.o.** – utrata $> \frac{1}{2}$ zarejestrowanego kapitału ($> \frac{1}{4}$ w okresie poprzedzających 12 miesięcy);
- 2) **dla spółki, której przynajmniej niektórzy członkowie są w sposób nieograniczony odpowiedzialni za długi spółki** – utrata $> \frac{1}{2}$ kapitału według sprawozdania finansowego ($> \frac{1}{4}$ w okresie poprzedzających 12 miesięcy);
- 3) **niezależnie od rodzaju spółki** - jeżeli podlega zbiorowemu postępowaniu w sprawie niewypłacalności.

MŚP, które działa krócej niż trzy lata nie uważa się za zagrożone, chyba, że podlega zbiorowemu postępowaniu w sprawie niewypłacalności.

Slajd 12

gm3

gutkowska; 2009-03-06

Definicja przedsiębiorstwa zagrożonego

DUŻE PRZEDSIĘBIORSTWO uznaje się za zagrożone, jeżeli:

- zachodzi jeden z trzech warunków jak dla MŚP;
- **gdy nie zachodzi 1, 2 i 3**, ale występują oznaki, takie jak: rosnące straty, malejący obrót, zwiększanie się zapasów, nadwyżki produkcji, zmniejszający się przepływ środków finansowych, rosnące zadłużenie, rosnące kwoty odsetek i zmniejszająca się lub zerowa wartość aktywów netto.

Przedsiębiorstwo, które działa krócej niż trzy lata nie uważa się za zagrożone.

Pomoc w formie gwarancji

- Gwarancja może obejmować zarówno kredyty inwestycyjne jak i pożyczki obrotowe (do 90% kwoty kredytu)
- Obniżenie stawki za gwarancje stosuje się przez okres nie dłuższy niż 2 lata od momentu udzielenia gwarancji
- Maksymalna kwota kredytu nie przekracza całkowitej rocznej kwoty wynagrodzeń wypłaconych przez beneficjenta za rok 2008 (a dla przedsiębiorstw utworzonych po 1.01.2008 r. rocznej kwoty wynagrodzeń szacowanej na okres pierwszych dwóch lat działalności)
- Obniżenie stawki rocznej za nowe gwarancje o:
 - 25% dla MŚP,
 - 15 % dla dużych przedsiębiorstw

Pomoc w formie dopłaty do oprocentowania

- Komisja akceptuje udzielanie kredytów przy zastosowaniu stopy procentowej niższej niż obliczona na podstawie *Komunikatu Komisji w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych*.
- Metodologia jest oparta na stopie oprocentowania depozytów jednodniowych w banku centralnym.
- Metoda ma zastosowanie do umów zawartych do dnia 31.12.2010 r.
- Obniżenie ma zastosowanie do płatności z tytułu odsetek przypadających do dnia 31.12.2010 r.
- Środek ma zastosowanie do przedsiębiorstw, które nie były zagrożone 1 lipca 2008 r.

Pomoc na wytwarzanie produktów ekologicznych

- Dopłaty do oprocentowania kredytów inwestycyjnych:
 - Udzielonych do dnia 31.12.2010 r.
 - Przeznaczonych na finansowanie nowych produktów, znacznie zwiększających poziom ochrony środowiska.
- Punktem wyjścia przy obliczaniu pomocy jest stopa procentowa, którą beneficjent musiałby zapłacić obliczona zgodnie z metodologią stosowaną w przypadku dopłat do oprocentowania.
- Obniżenie stopy procentowej o:
 - 25% dla dużych przedsiębiorstw;
 - 50% dla MŚP.

Pomoc na wytwarzanie produktów ekologicznych

- Dotowaną stopę procentową stosuje się przez max. 2 lata od dnia udzielenia kredytu.
- Środek ma zastosowanie do przedsiębiorstw, które nie były zagrożone 1 lipca 2008 r.

Inne środki pomocowe

- Tymczasowe dostosowanie ***Wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na wspieranie inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka w małych i średnich przedsiębiorstwach:***
 - Próg transzy finansowania, do którego państwa członkowskie nie muszą wykazywać istnienia nieprawidłowości w działaniu rynku dla MSP w okresie 12 miesięcy podwyższony z 1.5 mln → 2.5 mln EUR.
 - Wkład własny obniżony z 50% → 30%.
 - Obowiązuje do dnia 31.12.2010 r.

gm2

Inne środki pomocowe

- Tymczasowe dostosowanie ***Komunikatu Komisji dotyczącego krótkoterminowych ubezpieczeń kredytów eksportowych***:
 - Uproszczenie reguł obowiązujących przy użyciu "klauzuli zwalniającej" , która pozwala na objęcie ryzyka rynkowego pomocą publiczną.
 - Państwa członkowskie muszą wykazać brak dostępu do pokrycia ubezpieczeniowego dla ryzyka na prywatnym rynku ubezpieczeniowym poprzez dostarczenie dowodu na przykładzie:

obecnie	zgodnie z Komunikatem
- 2 dużych znanych międzynarodowych prywatnych ubezpieczycieli kredytów eksportowych oraz - 1 krajowego ubezpieczyciela kredytów	- 1 dużego, znanego międzynarodowego prywatnego ubezpieczyciela kredytów eksportowych, - 1 krajowego ubezpieczyciela kredytów oraz - 4 eksporterów o ugruntowanej pozycji, którzy przedstawia dowody odmowy ubezpieczenia konkretnych transakcji przez ubezpieczycieli

Kumulacja

- *De minimis* + Pomoc ograniczona do 500 000 EUR → max 500 000 EUR w okresie 1.01.2008 - 31.12.2010.
- *De minimis* + inne środki wchodzące w zakres Komunikatu → *de minimis* udzielona po 1.01.2008 r. musi zostać odliczona od kwoty pomocy udzielonej w tym samym celu.
- Tymczasowe środki pomocy mogą być łączone z innymi rodzajami pomocy pod warunkiem, że nie zostaną przekroczone odpowiednie pułapy pomocy.

Obowiązywanie Komunikatu

- Komunikat obowiązuje od 17.12.2008 r. do 31.12.2010 r.

Wymagania dotyczące notyfikacji

- Wszystkie środki pomocy państwa, o których mowa w Komunikacie wymagają notyfikacji do Komisji.
- Komisja zobowiązuje się do szybkiego podejmowania decyzji.

Dziękuję za uwagę!